

εἰς τὴν κινουῦσαν τὸν κακοῦργον δύναμιν, δ' ἐμμέσων τρόπων, καὶ ματαιώσατε τὸν πόθον αὐτοῦ ὅπως διαπράξῃ κακούργημα». Ἐὰν τοῦτο ἐγίνετο, οἷον λαμπρὸν ἀποτέλεσμα θὰ ἐπηκολούθει! Οἱ ἄνθρωποι τοῦ λοιποῦ δὲν θ' ἀπειχόν τοῦ κακούργεῖν ἐκ φόβου πρὸς τὴν ποινὴν, ἀλλὰ διότι τὸ κακὸν εἶνε κακὸν καὶ ἐπομένως δέον νὰ ἀποφεύγηται.

Ἀπαντῶντες ἐπιπολαίως οἱ ἄλλοι, λέγουσιν· ἀκαταστήσετε τὴν ζωὴν τοῦ ἐγκληματίου τόσον ὀμαλὴν καὶ οἱ ἐγκληματῖαι θ' αὐξήσουν.» Τοῦτο πράγματι δὲν εἶνε ἀπάντησις, διότι ἐν πρώτοις ὁ νῦν ἐν ἰσχυρῷ κατ'ἀλόγους τῶν τιμωριῶν δὲν ἐμποδίζει τοὺς ἐγκληματῖας ἀπὸ τοῦ νὰ διαπράττωσι κακούργηματα ἐπανελημμένως.

Ἐπειτα: Ἡ κλοπὴ δὲν ἠῤῥξησεν ἄφ' ὅτου κατηργήθη ἡ κατ' αὐτῆς θανατικὴ ποινὴ ἐν Ἀγγλίᾳ.

Τρίτον: Οὐδέποτε ἡ ἀυστηρότης τοῦ ποινικοῦ κώδικος ἀπέβη τελεσφόρος πρὸς πρόληψιν τῶν ἐγκλημάτων.

Καὶ τέλος, ἡ συναίσθησις τοῦ ὀνειδούς εἶνε τὸ ἰσχυρότατον ἐλατήριο τὸ ἀποτρέπον ἀπὸ τὰς διαπράξεις τοῦ κακοῦ, καὶ ὅχι ἡ συναίσθησις τοῦ φόβου. Τὸ δὲ ὀνειδος ὅπερ περιάπτει ἡ κακούργια αὐξάνει καθ' ὅσον αὐξάνει ἡ πρὸς αὐτὸ εὐαισθησία. Οὕτως ὥστε, ἐφ' ὅσον αἱ ποιναὶ καθίστανται ὀλιγώτερον ἀυστηραί, ἐὰν ἐνταυτῷ ἡ ἠθικὴ συναίσθησις τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ κακοῦ αὐξάνῃ καὶ ἰδίως ἐὰν ἡ εὐαισθησία αὐξάνῃ, τὰ κακούργηματα θὰ ἐλαττωθῶσι κατ' ἀριθμὸν τε καὶ κατὰ βαθμὸν.

Πλάτων Δρακούλης.

ΔΙΑ ΤΗΣ ΜΕΘΟΔΟΥ ΤΟΥ ΑΥΤΟΘΑΥΜΑΣΜΟΥ¹

Τίς ἐξ ὑμῶν δὲν ἔτυχε νὰ θαυμάσῃ ἑαυτὸν! Οἱ δικηγόροι, οἱ ἰατροί, οἱ πολιτευόμενοι, οἱ στρατιωτικοί, οἱ θεολόγοι, οἱ ἔμποροι, αἱ ἐργάται, αἱ δέσποιναί, αἱ κόραι, ὅλοι ὅλοι καὶ ὅλαι ὅλαι θὰ ἔχουν νὰ ἐνθυμηθῶν περιστάσεις καθ' ἃς ἐθαύμασαν ἑαυτούς. Ἐκ τῶν δικηγόρων ἕκαστος θὰ συνέπεσέ ποτε νὰ σκεφθῇ καὶ πιστεύσῃ ὅτι ἂν ἡ δαίνα ὑπόθεσις δὲν εἶχεν ἀνατεθῇ αὐτῷ, θ' ἀπώλετο· ἐκ τῶν ἰατρῶν ὅτι ἂνευ τῆς ἐκτάκτου διαγνωστικῆς ἱκανότητός του, ὁ τάδε ἀσθενὴς θὰ ἐγκατέλειπε τὸν πρόσκαιρον βίον· ἐκ τῶν στρατιωτικῶν, ὅτι μόνος οὗτος ἐφάνη γινώσκων τὸ ἔργον του εἰς ἑκτάκτον τινα περιστάσιν· ἐκ τῶν

¹ Ἀπόσπασμα ἐκ τῶν Κοινωνικῶν ἀδιαθεσιῶν, διατριβῆς ἀναγνωσθείσης ἐν τῷ Συλλόγῳ Παρνασσῷ.

θεολόγων ὅτι τῷ συνέβη ποτὲ νὰ διδάξῃ καὶ κάτι, τὸ ὅποιον πράγματι ἐπρέσβευεν ἐκ τῶν πολιτευομένων, ὅτι ἔσωσεν ἐν ὁποιονδήποτε ζήτημα διὰ τῆς ἀγορεύσεως ἢ τῆς σιγῆς του. Ποία δὲ παράκαλῶ ἐξ ὑμῶν, κυρίαί μου, δὲν ἐτυχέ ποτε νὰ θαυμάσῃ τὴν μορφήν τῆς πρὸ τοῦ κατόπτρου, νὰ φαντασθῇ ὅτι οἰκοκυρὰ ὡς αὐτὴν δὲν ὑπάρχει ἄλλη, ὅτι σύζυγος ἢ μήτηρ ἢ καὶ πενθερὰ ὡς αὐτὴν εἶνε κτῆμα δυσεύρετον ;

Αὐτὸς ὁ ἐνδόμυχος αὐτοθαυμασμός εἶνε μία τῶν κοινοτέρων ἀνθρωπίνων ἀδυναμιῶν. Ἀλλ' ὅταν ἐξωτερικεύηται, ὅταν ἐκδηλοῦται προφορικῶς ἢ ἐγγράφως, ὅταν τὸ ἐγὼ σας, τὸ ὅποιον θαυμάζετε ἀποπειράσθε νὰ τὸ ὑμνήσητε σεῖς αὐτοὶ καὶ τὸ ἐπιδείξητε εἰς τὸν κόσμον καὶ τὸ ἐπιβάλητε εἰς αὐτόν, τότε αὐτὴ ἡ προσπάθειά σας καταντᾷ μία μέθοδος, μία μέθοδος ὀλίγον διαφέρουσα τῆς μεθόδου τοῦ πορτοφολίου.

Ἀτυχῶς δὲ ἀπὸ τινος ἡ μέθοδος αὕτη ἔρξατο διαδιδεμένη παρ' ἡμῖν. Ἀτομα αὐτοθαυμαζόμενα ἐκτρέπονται εἰς τὰς ἀβυσσώδεις τῶν ἀξιώσεων καὶ ὑποστηρίζουσιν αὐτάς, διασαλπίζοντα τὰ ἔξοχα προτερήματά των, οὐχὶ δὲ σπανίως ἐπιτυγχάνουσι τοῦ σκοποῦ των. Διότι αἱ κοινωνίαι ἐνίοτε ὁμοιάζουσι τὰ μικρὰ παιδία, τὰ ὅποια ζαρώνουν ὅταν κτυπήσῃ τις δυνατὰ τὸν πόδα κατὰ γῆς ἐνώπιόν των. Ὅταν παρὰ τῇ τις πρὸ κοινωνίας τινὸς κτυπῶν μετὰ πατάγου τὰ προτερήματά του, οὐχὶ σπανίως αὕτη ὑποχωρεῖ, παύει νὰ λειτουργῇ ἡ κρίσις τῆς καὶ ἀνοίγει πρὸς τὸν θορυβοῦντα τὸν δρόμον, ὃν οὗτος ἐπιθυμεῖ.

Ποσάκις δὲν ἤκούσατε αὐτοθαυμαζομένους, ποσάκις δὲν εἶδετε αὐτοὺς μὲ τὰς ἀξιώσεις τῶν ὁποίων ἐγελάσατε ἄλλοτε, πολὺ ὑπεράνω ἐκείνων, οὓς σεῖς πράγματι ἐκρίνετε ἀξίους θαυμασμοῦ ; Ποσάκις δ' ἐπὶ τέλους δὲν κατηντήσατε καὶ σεῖς αὐτοὶ νὰ πιστεύσητε εἰς τὸν τάλαντον τῶν ἐπιτηδείων τούτων αὐτοθαυμαστῶν ;

Τὸ φαινόμενον εἶνε λίαν περίεργον, ἀλλ' ὅχι καὶ ἀκίνδυνον. Ἡ κοινωνία ἐκείνη, παρ' ἣ ἡ ἐργασία, ἡ εὐφυΐα, ἡ ἀξία ὑποχωροῦσι πρὸ τῆς θρασυότητος τοῦ αὐτοθαυμασμοῦ εἶνε καταδικασμένη νὰ διέλθῃ ὅλα τῆς ἐκλύσεως τὰ στάδια καὶ μόνον διὰ βιαίου τινὸς κλονισμοῦ ν' ἀνακύψῃ.

Οἱ αὐτοθαυμασταὶ εἰσι συνήθως θρασυδείλα ὄντα. Τὰ πάντα τολμῶσιν, ἀλλὰ τρέμουσι καὶ πρὸ αὐτῆς τῆς σκιάς των. Ἐπαγγέλλονται τὸν φίλον πρὸς πάντας, ἀλλ' οὐδένα ἀνέχονται, οὐδένα συμπαθοῦσι, πρὸς οὐδένα διάκεινται πράγματι φιλίως. Ἐνῶ τοὺς βλέπετε νὰ σας θωπεύωσιν, αἰσθανεσθε τὰ δῆγματα τῶν ὀδόντων των ἐπὶ τῆς σαρκός

σας. Ἐὰν τοὺς ραπίσητε, σπεύδουσι ν' ἀσπασθῶσι τοὺς πόδας σας, ἐὰν τοὺς ἀσπασθῇτε σπεύδουσι νὰ σας ραπίσωσι. Μισοῦσιν ὅλον τὸν κόσμον, ἀλλ' ἐπιθυμοῦν οὐδεὶς νὰ τοὺς μισῇ. Ἡ κολακεία, ἡ εὐτέλεια, ἡ ἀναίδεια, εἰσὶ τὰ κυριώτερα μέσα δι' ὧν ὑποβοηθοῦσι τὸν διὰ τῶν κραυγῶν τοῦ αὐτοθαυμασμοῦ ἐπιδεικνυόμενον σκοπὸν των. Ὁ τύπος τοῖς χρησιμεύει συνηθέστατα ὡς φωτογραφικὴ μηχανὴ τοῦ εἰδώλου των ἐγώ. Γράφουσιν ἰδίᾳ χειρὶ ἄρθρα, ἐν οἷς ἀφ' ἐνὸς ἐξαίρεται ἡ ἔκτακτος ἰκανότης των, ἡ ἔκτακτος ἐπίδοσις των εἰς τοῦτο ἢ ἐκεῖνο, ἡ ἔκτακτος μετριοφροσύνη των, ἀφ' ἑτέρου δὲ καλεῖται τὸ φιλόμουσον κοινόν, εἴτε ὡς πολιτεία εἴτε ὡς κοινωνία, νὰ ἐπωφεληθῇ τῆς περιστάσεως καὶ ἀναβιδάσῃ αὐτοὺς εἰς τὰ περίβλεπτα σημεῖα, ἀφ' ὧν μόνον δύνανται νὰ δράσωσιν ἐπ' ὠφελείᾳ αὐτοῦ.

Οἱ τύποι οὗτοι τοῦ τύπου οὐδενὸς βεβαίως ἐξ ἡμῶν διαφεύγουσι τὴν προσοχὴν. Δυσπιστεῖτε πρὸς αὐτοὺς κατ' ἀρχάς, ἀλλὰ βαθμηδὸν ἐξοικειοῦσθε πρὸς τοὺς χαρακτῆράς των, πιστεύετε εἰς τὴν μορφήν των, ἀνέχεσθε τὰς ἀξιώσεις των καὶ χωρὶς καὶ νὰ ἐννοήσητε πῶς, σας ἀρπάζουν διὰ τῆς μεθόδου των τὴν ἐμπιστοσύνην σας, ὅπως ἄλλοι διὰ τῆς ἰδικῆς των μεθόδου τὸ βαλάντιόν σας.

Δ. Σ. Ἡλιόπουλος.

ΠΑΝΤΟΤΕΙΝΟΝ

ΚΑΛΑΝΤΑΡΙΟΝ, ΒΡΟΝΤΟΛΟΓΙΟΝ ΚΑΙ ΣΕΙΣΜΟΛΟΓΙΟΝ¹

Β'

Περὶ τοῦ ζωδίου ἐὰν βροντήσῃ.

Παρθένος ἐὰν βροντήσῃ.— Αἰγυπτίων πόλεμος καὶ εἰς τὰ πλοῖα κίνδυνος· ὄσπρια πολλά, κριθάρι πολὺ, ἰχθύων κράτησις, ἄνεμος ἀκατάστατος, χειμῶνας ὄψιμος, σιτάρι ὀλίγον, καὶ ψυχρὸς. Εἰ δὲ σεισμὸς γένηται, ἀρρωστία πολλὴ εἰς τοὺς ἀνθρώπους.

Ζυγὸς ἐὰν βροντήσῃ.— Πόλεμοι καὶ σφαγαὶ πρὸς ἀλλήλους, ἀκαρπία, εἰς τὰ ὄρη θηρίων φόβος, χειμῶνας καλός, δρόμοι ποταμῶν, ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν αἰχμαλωσία κατὰ τόπους· εἰς δὲ τὴν δύσιν λιμὸς καὶ φόβος ἐθνῶν. Εἰ δὲ σεισμὸς γενῇ, θάνατον δηλοῖ, καὶ ἀπώλειαν τῶν ζώων, καὶ δρόμι τῆς κοιλίας καὶ νόσος πολλή.

¹ Ἐξ ἀνεκδότου χειρογράφου. Ὁρα φυλλάδιον 4 «Παρνακσοῦ».